

Lakialoite LA 4/2017 vp

Johanna Karimäki vihr ym.

Lakialoite laiksi sähkömarkkinalain muuttamisesta

Eduskunnalle

Lähes kaikissa Euroopan maissa sähkön kuluttajan on mahdollista syöttää itse tuottamaansa sähköä sähköverkkoon saaden siitä kohtuullista korvausta. Tämä mahdollistaa kuluttajille laajassa mittakaavassa lisätä omaa energiantuotantoa kulutuspaikoissa. Kyseessä on sähköntuotanto, joka on tyypillisesti teholtaan alhainen ja useimmiten tuotettu uusiutuvilla energianlähteillä, tavallisia esimerkkejä ovat aurinkoenergia ja pientuulivoima.

Pienessä mittakaavassa hajautetusti kulutuspaikoissa tuotetun sähkön kilpailukykyä parantaa sähkön siirtomaksujen ja energiaverojen puuttuminen, mikä tekee siitä edullista tavallisille kuluttajille. Käytettävä energianlähde ei aina kata koko kiinteistön energiantarvetta, joten osaksi sähkö otetaan tavalliseen tapaan verkosta. Toisina aikoina talo on kuitenkin yliomavarainen sähkön suhteen, jolloin luontevaa on, että ylijäämäenergia syötetään verkkoon. Sähköverkon haltijan on velvollisuus ottaa tuotanto verkkoonsa, mutta nykyisin siitä ei tarvitse maksaa käypää korvausta. Tilanne voi siis olla pahimmillaan se, että talo tuottaa enemmän sähköä verkkoon kuin sieltä ottaa, mutta joutuu silti vain maksamaan verkosta ottamansa sähkön. Tämä epätasapaino on oikeustajun vastaista ja jarruttaa hyvää kehitystä. Pientuotannosta on myös sähköjärjestelmälle ulkoishyötyjä, joita on vaikea hinnoitella, mutta jotka pitäisi ottaa päätöksenteossa huomioon. Tuotannon hajautuminen verkkoon vähentää suurten sähköhäiriöiden vaaraa.

Olisi perusteltua lisätä pienimuotoisesti tuotetun uusiutuvan energian, kuten pientuuli- ja aurinkovoiman, osuutta sähköjärjestelmässämme. Erityisesti aurinkoenergian odotetaan olevan kannattavimmillaan integroituna rakennusten rakenteisiin, kuten julkisivuihin tai ikkunoihin. Ilmastomuutosnäkökulmasta tarvitsemme myös pienistä yksiköistä saatavaa uusiutuvaa energiaa perinteisen, suuriin yksiköihin perustuvan energiantuotannon rinnalle. Sähkön pientuotanto sekä siihen liittyvä palvelu-, asennus- ja huoltoliiketoiminta mahdollistavat uusien työpaikkojen synnyn. Esimerkiksi 10 000 aurinkosähköjärjestelmän asennus toisi Suomeen työtä 60—90 miljoonan euron arvosta.

Erityisesti aurinkosähkössä nähdään paljon potentiaalia. Kevättalvella auringosta saadaan irti paljon, sillä piipaneelien hyötysuhde on pakkasessa parempi kuin kesähelteellä. Saksassa tuotettiin vuonna 2012 aurinkoenergialla sähköä 27 gigawattia, mikä vastaa 4 ydinvoimalan vuosituotantoa. Ilmatieteen laitos on juuri tehnyt aurinkosähkötutkimuksessaan vertailun Helsingin ja Rostockin välillä. Suomen etelärannikolla on ainakin viiden kuukauden ajan tarjolla saman verran tai enemmän aurinkoenergiaa kuin Saksan pohjoisrannikolla, ja kesäkuukausina Helsinki on

Lakialoite LA 4/2017 vp

aurinkoenergiatuotossa jopa parempi kuin Rostock. Koko vuoden aurinkoenergian kertymä on Rostockissa vain noin 5 prosenttia parempi kuin Helsingissä. Vertailu Saksaan on mielekästä siksi, että maa on kotitalouksien tuottaman aurinkosähkön kärkimaita. Aivan pohjoisimman Suomen ja etelärannikon auringonsäteilyn kertymät eroavat ilmatieteen laitoksen mukaan toisistaan noin 20 prosenttia.

Nettolaskutuksen mekanismin on syytä olla yksinkertainen, jotta vältetään sähköyhtiöiden ja kuluttajien väliseltä neuvottelubyrokratialta, kirjavilta käytännöiltä ja oikeusriidoilta. Sähkön pientuotannon verkkoon liitännän tulee tapahtua yksinkertaisena ja automaattisena ilmoitusasiana lyhyen aikaikkunan rajoissa. Lisäksi on otettava käyttöön nettolaskutusmalli, jossa pientuottajan verkkoon syöttämä sähkö hyvitetään pientuottajalle mukaan lukien sähkön siirtokustannukset ja verot. Netotus tehdään tunneittain sähkön sen hetken markkinahinnan mukaan. Suomessa on jo käytössä vuodesta 2009 älykkäät etäluettavat sähkömittarit, jotka tuottavat kuluttajalle reaaliaikaista tietoa sähkön kulutuksesta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

sähkömarkkinalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään sähkömarkkinalakiin (588/2013) uusi 105 a § seuraavasti:

13 luku

Sähkösopimuksia koskevat säännökset

105 a §

Nettomittausperiaate

Tariffin hinnoitteluperusteena käytettävän ajanjakson ylitse lasketaan vain nettomääräisesti siirtyvän sähkön määrä sähkön sen hetkisen markkinahinnan mukaan. Pientuottajan verkkoon syöttämä sähkö hyvitetään pientuottajalle mukaan lukien sähkön siirtokustannukset ja verot.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2017.

Lakialoite LA 4/2017 vp

Helsingissä 21.2.2017

Johanna Karimäki vihr
Heli Järvinen vihr
Olli-Poika Parviainen vihr
Ville Niinistö vihr
Outi Alanko-Kahiluoto vihr
Jyrki Kasvi vihr
Emma Kari vihr
Hanna Halmeenpää vihr
Jani Toivola vihr
Touko Aalto vihr
Ozan Yanar vihr
Hanna Sarkkinen vas
Antero Vartia vihr
Matti Semi vas
Anders Adlercreutz r
Pertti Salolainen kok
Satu Hassi vihr
Kari Uotila vas
Antti Rantakangas kesk
Harry Wallin sd
Markus Mustajärvi vas
Li Andersson vas
Jari Myllykoski vas
Mikko Kärnä kesk
Pirkko Mattila ps
Arto Pirttilahti kesk
Teuvo Hakkarainen ps
Krista Mikkonen vihr
Mika Niikko ps
Timo Harakka sd
Antero Laukkanen kd
Tarja Filatov sd
Anne Kalmari kesk
Aila Paloniemi kesk
Annika Lapintie vas
Riitta Myller sd
Mika Kari sd
Juhana Vartiainen kok
Mats Löfström r
Markku Pakkanen kesk
Niilo Keränen kesk
Maria Tolppanen sd
Ari Torniainen kesk
Ari Jalonen ps

Lakialoite LA 4/2017 vp

Martti Mölsä ps
Juha Pylväs kesk
Susanna Huovinen sd
Antti Kaikkonen kesk
Merja Mäkisalo-Ropponen sd
Pauli Kiuru kok
Simon Elo ps
Juho Eerola ps
Ville Tavio ps
Katja Hänninen vas
Kimmo Kivelä ps
Esko Kiviranta kesk
Silvia Modig vas
Anna Kontula vas
Katja Taimela sd
Mari-Leena Talvitie kok
Suna Kymäläinen sd
Anne Louhelainen ps
Harry Harkimo kok